

BIOSTATEK VALEČ

Komunitně vedený Biostatek, který opouští systém zemědělských dotací.

Identifikační údaje

Jméno: Vojtěch Veselý

Lokalizace: Valeč, Česko

Velikost farmy: 12 ha pronajaté půdy

Rok založení: 2007

Hlavní produkty: maso, zelenina, ovoce, sýry, mléko, máslo

Web / Facebook / Twitter: <http://www.biostatek.cz/>

Agroekologický farmář a muž Mgr. Vojtěch Veselý začal roku 2007 kultivovat cca 12 ha opuštěných pastvin a zašlých ovocných sadů severně od obce Valeč v Karlovarském kraji. Vojtěchovi bylo tehdy 28 let a usiloval o vedení přehledného, snadného, spravedlivého, a tedy i environmentálně udržitelného života. Předtím úspěšně absolvoval Evangelickou teologii Univerzity Karlovy. Vojtěch je králem biostatku, má dceru Hedviku a syna Kašpara. Královskou zahradnicí je Jana s dcerou Gaiou.

Vojtěch pro svůj areál razí název Biostatek, název se ujal a znamená víc než jen produkci, zpracování a distribuci jídla a pití, čerstvého i trvanlivého, rostlinného i živočišného. Nejčastějšími přídomky Biostatku jsou: ekofarma, sociální farma, produkční či komunitně podporovaná (KPZ) farma, agroforestry, autentická nebo permakulturní, někdy aktivistická a od nedávna i regenerativní.

Polovina biostatkových pozemků je v systému LPISu (tj. je součástí dotační politiky), ale jen do konce letoška. Od dalšího roku již Vojtěch nepodá žádost a bude hospodařit zcela mimo dotační rámec. Na konec závazku se velice těší. Vnímá, že systém dotací na plochu je na české národní úrovni zparchantělý, a už se jej nechce účastnit.

Vlastní půdu nemá žádnou, veškerou má v pachtu od NPÚ, Nadace pro Půdu, místních sousedů nebo ji užívá na dobré slovo.

Sýry, povidly, jehněčím, medem, voskem, nebo lojem zásobuje výlučně podílňíky sdružené v uzavřených skupinách tzv. komunitou podporovaného zemědělství. Sledování bezpečí výroby i bezpečnosti jídla zajišťují podílňíci sami dle dohodnutých metod – Participatory Guarantee Systems.

Zeleninovou zahradu proměňuje v trvalejší, ne pouze jednorocní zahradu. Pěstuje byliny proti borelióze, migréně, podporující imunitu a samozřejmě laskavost a krásu. Zahrada je estetickým vrcholem farmy, úžasná v zimě i v létě, ornamentální, zdravá, terapeutická. Obsahuje i hravé bludiště. Zahrada je plná motýlů, včel, květů, barev a vůní.

V rámci zahrady sklízí i semena. Sklízí je tak, aby dozrála. Ovšem jelikož často pěstují zeleninu a byliny pro semena i další části rostlin, musí sadbu i sklizeň kombinovat a plánovat.

Základní stádo tvoří 30 ručně dojených a odpočinutých bahnic, které se pasou na pozemcích, sadech, v lese.

Zpracovnu zemědělské produkce využívají dle sezony. Prostor slouží zejména pro pohodlné vaření jídla, přičemž recept nám začíná semínkem v zemi nebo narozením jehněte, končí máslem ve skle, vakuovaným plátkem jehněčí kýty či sklenici chutney ze zelených rajčat. V sezoně využívají i letní kuchyň, pec na pizzu, udírnu, vybavenou jurtu jakož i několik útulných a oblíbených maringotek kolem potoka.

Spolu s častými hosty vede Vojtěch Biostatek zejména environmentálně udržitelně. To je jeden z hlavních důvodů, proč je podílňíci podporují. Tím pádem i přijímají, že při své praxi farma jen nejnutnější legislativní minimum. Snaží se dohledu státních správních orgánů a jimi akreditovaných partnerů vyhýbat. Vojtěch

také rozhodl, že na Biostatku zruší půdní bloky a nadobro opustí svět zemědělských dotací. Chce být připravený, na období, kdy do zemědělského sektoru nepůjde ani Euro z národních a ani unijních rozpočtů.

Farma participuje na programech Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (Ministerstva Životního prostředí), přijímá stážisty z „WWOOF“ - World Wide Opportunities on Organic Farms, dobrovolníky v rámci Solidarity Corps. Farma slouží je sociální farmou, zaměstnává místní znevýhodněné obyvatele. Vojtěch založil EkoCamp Doupov, spolupracuje s hudebním a kulturním festivalem Povaleč. Vztahy pro měkké projekty nebo multifunkční aktivity navazují neformálně.

Po deseti letech členství v SMA ČR se Vojtěch stal členem ASZ a začal působit v Karlovarském kraji pod regionální pobočkou Plzeň Sever. Podporu SMA dost dost využil při sestavování žádosti na Mláďi v roce 2008. Co se odbytu týče, Biostatek je členem spolku Obživa se svou spolkovou výdejnou, bezobalovkou, bioprodejnou...

Před patnácti lety v místě statku byla pouze zelená louka. Dnes je areál plný drobných staveb. Dnes vlastní traktor Lamborghini 55 DT. V minulosti Vojtěch dostal ok 1 mil. CZK v rámci PRV podpory mladého zemědělství a okolo 500 tis. Kč z Místní akční skupiny Vladař na zbudování zpracovny zemědělské produkce.

Se sousedy farmáři se vídají, ale v zásadě si pomáhají jen v nouzích nebo jinak vypjatých situacích. Běžný management statku zvládají sami. Vojtěch se často a neochvějně opírá do praxe konvenčních industriálních a na byznys zaměřených zemědělců. Za dvacet let chtějí být tam co dnes. Už snad nebudou inspirací, poněvadž srovnatelných statků už bude po Česku více a daleko větší ploše zemědělské půdy.

Fotky:

